

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor: Václav Pavliš

Název práce: Aplikace klasifikace relevance politických stran ve stranickém systému na příkladu KSČM

Václav Pavliš se ve své bakalářské práci zabývá KSČM a její antisystémovostí v českém stranickém systému. Jde o téma určitě relevantní, a to zejména v souvislosti s politickou situací po volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2017, kdy KSČM toleruje Babišovu vládu. Jde tedy i o vhodné téma pro bakalářskou práci. Cílem práce je: „*aplikace rozdělení stran s koaličním a vyděračským potenciálem, jak jej popsali Giovanni Sartori a následující autoři, na situaci KSČM po volbách v roce 2017.*“ Tento cíl je stanoven v abstraktu, v úvodu je potom hypotéza: „*Komunistická strana Čech a Moravy (dále KSČM) je i po volbách v roce 2017 stranou antisystémovou a tedy stranou s vyděračským potenciálem.*“ Cíl práce ale chybí v úvodu, tam by rovněž měl být uveden. V úvodu by měla být rovněž jasně stanovená výzkumná otázka. Výzkumnou otázku je možné nalézt pouze v zadání bakalářské práce. Problematické je, že autor už od zadání přes úvod považuje KSČM za antisystémovou stranu i před rokem 2017, přičemž není jasné, proč tak činí. Argumenty, proč tomu tak je, jsou uvedeny až ve druhé polovině práce. Zřejmě hlavním argumentem je, že KSČM má ve svých stanovách uvedeno: „*Programovým cílem KSČM je socialismus*“, a tím pádem, jak autor konstatuje: „*Ze statického pohledu tedy KSČM usiluje o transformaci stávajícího systému v jiný*“. Autor samozřejmě tyto myšlenky potom více rozvádí.

Z formálního hlediska struktura práce je nestandardní. Autor nevyužívá podkapitoly, ale všechny kapitoly čísluje. Bez úvodu, závěru a seznamu literatury, které autor rovněž čísluje, má práce 13 kapitol. Není tedy zřejmé ze samotné struktury práce, jak kapitoly jsou provázané, které jsou teoretické, či analytické. Citační norma, gramatika, stylistika a další formální stránky práce jsou ale už bezproblémové.

Druhá až desátá kapitola jsou teoretické (fakticky první až devátá, jelikož úvod je číslován). Autor v nich rozebírá teorii politických stran Giovanniho Sartoriho, na čemž je postavena práce. Nicméně Giovanni Capocchia a jeho modifikace, Michal Kubát a někteří další čeští politologové jsou rovněž rozebráni a autor s nimi pracuje. Sartoriho teorie je rozebrána velmi dobře. Autor ji určitě neodbyl a zpracoval ji pečlivě. K tomu sekundárně připojuje další autory. Jako hlavní nedostatek práce je možné označit nerefluktování poslední literatury k tomuto tématu. Autor sám v desáté kapitole se snaží Sartoriho přístup modifikovat, což není nutně špatně, pokud by skutečně postihl všechny teorie k tomuto tématu. Nicméně autor z hlediska teorie v podstatě končí Michalem Kubátem, tedy v roce 2010. Určitě by bylo relevantní použít novější anglicky psanou literaturu, která v posledních letech vznikla i v souvislosti s vývojem populistických stran, které se dostávají k moci. Například Mattia Zulianello (2018, 2019) se tomuto tématu v posledních letech věnuje. Přímou aplikací jeho konceptu „*halfway house parties*“, kterým reaguje na Sartoriho a další teoretiky antisystémových stran. Jde o strany, které jsou systémově integrovány (podílí se na vládě, dávají podporu menšinové vládě či spolupracují nějakým způsobem s dalšími politickými subjekty), ale zároveň jejich program, minimálně v některých bodech, není v souladu s daným systémem. Zulianello (2019: 262) sám KSČM neanalyzuje, ale ve své knize uvádí náměty pro budoucí výzkum a KSČM uvádí jako stranu potenciálně vhodnou ke zkoumání.

Jedenáctá až čtrnáctá kapitola se věnují samotné KSČM. Její vývoj po Samotové revoluci je nastíněn dobře, takže hlavní milníky a program nechybí. Fakticky ale přímo analytickou kapitolou, zdali je KSČM antisystémovou stranou, je až čtrnáctá, která má pouhé čtyři strany. Nicméně autor o antisystémovosti mluví už od zadání bakalářské práce, ale jelikož struktura práce je nestandardní, tak není zřejmé, kdy KSČM fakticky analyzuje. Určitě tu byl prostor lépe provázat tyto čtyři kapitoly. Autor práce potom ve čtrnácté kapitole konstatuje: „Z toho také vyplývá, že aplikace rozdělení, tak jak ho zamýšlel Sartori ve svém díle, není pro situaci antisystémové strany podporující menšinovou vládu příliš vhodná.“ Z tohoto pohledu byl cíl práce, stanovený v abstraktu, splněn. Nicméně byl tu prostor se podrobněji zaměřit, jaký koncept, od jakého autora je nejvhodnější a jak je KSČM řazena v takovém konceptu. Ve čtrnácté kapitole je kromě Sartoriho stručně zmíněn jen Capoccia a Kubát. Právě kvůli případným nedostatkům Sartoriho konceptu, ale mohla být zmíněna i literatura z posledních let, která reflektuje antisystémové strany. Autor se mohl pořád soustředit na klasika Sartoriho, ale mohl nabídnout i koncepty, které by pro analýzu KSČM mohly být vhodnější a práci značně zkvalitnit.

Otázky pro autora práce:

Myslíte, že Zulianellův (2018) koncept „halfway house parties“ by byl vhodný pro případ KSČM?

I přes výše uvedené výtky autor práce splnil nároky, které jsou kladeny na bakalářskou práci, a proto:

Práci **doporučuji** k obhajobě

V Hradci Králové 10. ledna 2021

Mgr. Michael Haman

Zmíněná literatura:

Zulianello, M. (2018). Anti-system parties revisited: Concept formation and guidelines for empirical research. *Government and opposition*, 53(4), 653-681.

Zulianello, M. (2019). *Anti-system parties: from parliamentary breakthrough to government*. Routledge.